

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: I. T., nar. X
bytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963,
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha,

o žalobě ze dne 23. 7. 2024 proti rozhodnutí žalované ze dne 26.6.2024 č.j. X,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení výše označeného rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č.j. X ze dne 15. 5. 2024, kterým byl žalobkyni přiznán starobní důchod podle ust. § 31 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění ve výši 5.269,- měsíčně od 26. 12. 2023. Podle nařízení vlády č. 286/2023 Sb. se od 1. 1. 2024 zvýšila základní výměra starobního důchodu v dílčené výši na 1.391,- Kč měsíčně, procentní míra starobního důchodu se nezvyšovala a nadále činila 3.992,- Kč, tj. celkem 5.383,- Kč měsíčně.
- Žalobkyně v žalobě tvrdila, že nesouhlasí s přiznanou výší důchodu 5.269,-Kč za odpracovaná léta od r. 2008 v ČR, s tím, že sociální pojištění odváděla poctivě. Žádá o přezkoumání zařazení a propočet odpracovaných dnů, měla i 2 práce. Podle žalobkyně nesouhlasí vzdělání, které v tu dobu bylo možné dosahovat ve zdravotnictví, byla to státní instituce ČSSR Institut pre ďalšie vzdelávanie pracovníkov ve zdravotníctve v Bratislavě. Ve

svém oboru anestezie a resuscitace pracovala od r. 1982. V roce 1998 absolvovala vzdělání maturitní zkouškou, která je platná, protože ještě nebyly pro zdravotní sestry. Od roku 1982 pracovala na ARO, od roku 2008 mám uznanou praxi Ministerstvem zdravotnictví ČR. Pracovala na směny na ztíženém pracovišti infekčním a za covidu na urgentní ambulanci. Od roku 1982 má na ARO odpracované i 24hodinové směny, kdy byla na celou nemocnici s 1 doktorkou. Pracovala i na záchrance v Banské Bystrici. Vytěžující práce v terénu. Do ČR přijela za mámou, která potřebovala její péči. Práce v Home caru jí vyhovovala a každému pacientovi pomohla. Práce je bohužel ohodnocena jen danou tabulkovou databází, plat byl nízký, ale jinak to nešlo. ČSSR hodnotí, že má vzdělání nedokončené, což není pravda, praxi jí nikdo neuznal, vzdělání a osobní situace je nezajímá, že z přiznaného důchodu má vyžít, což se nedá. Celý život měla jen tabulkový plata důchodové pojištění mělo být zabezpečení v důchodu. Dále žalobkyně namítala, že jí není započítána práce v ČR v roce 2024. V doplnění žaloby ze dne 15. 8. 2024 žalobkyně doplnila, že se jí jedna o nízký výpočet 5.269,-Kč za 16 let práce v ČR a za 44 let práce pro ČSSR. Ze Slovenské republiky jí zatím nic nepřišlo. V doplnění žaloby ze dne 1. 9. 2024 žalobkyně uvedla, že měla mít stanoven výpočet důchodu v roce 2023 dle původního výpočtu, ne v roce 2024. Výpočet v České republice jí přišel v květnu 2024 a slovenské rozhodnutí jí přišlo 21. 8. 2024. O důchod zažádala 27. 9. 2023 s výplatním termínem 26.12.2024. Podle žalobkyně nesouhlasí datумы výpočtů. 7000,- Kč za 30 let praxe v SR a 5000,-Kč za 16 let praxe v ČR?

3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí s tím, že ze spisové dokumentace je zřejmé, že žalobkyně prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň-jih uplatnila dne 14. 12. 2022 žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku s požadovaným datem přiznání od 31. 12. 2022. Rozhodnutím žalované ze dne 31. 3. 2023 č. j. R-31.3.2023-412/635 426 7018 byla žádost zamítnuta pro nesplnění podmínek ustanovení § 31 zdp a s přihlédnutím k nařízení 883/2004, neboť nedosáhla alespoň 60 let věku. Proti rozhodnutí podala žalobkyně námitky, rozhodnutím žalované ze dne 18. 5. 2023 č. j. RN-635 426 7018-315-AHA byly námitky zamítnuty a prvoinstanční rozhodnutí žalované bylo potvrzeno. Dne 27. 9. 2023 podala žalobkyně další žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku s požadovaným datem přiznání od 27. 9. 2023, v níž současně uvedla, že prokazuje činnost a žádá přiznání důchodu i ve Slovenské republice. V rubrice „Přehled o činnostech a náhradních dobách od ukončení povinné školní docházky až do dne podání žádosti o důchod“ žalobkyně uvádí dobu pojištění od 6. 10. 2008 do 20. 4. 2023 a ponechává její zhodnocení na evidenci žalované. Dále žalobkyně uvádí dobu pojištění od 1. 5. 2023 do 24. 9. 2023, k níž uvádí pobírání nemocenských dávek po skončení výdělečné činnosti. Od 25. 9. 2023 dosud je žalobkyně doma, není v evidenci Úřadu práce. Ve spisové dokumentaci žalobkyně je rovněž založena její žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku, kterou žalobkyně uplatnila u slovenského nositele pojištění dne 27. 4. 2023. Přílohou této žádosti je rozpis doby pojištění žalobkyně ode dne 1. 9. 1978 až do dne 15. 8. 2008 vykonávané ve Slovenské republice a ode dne 1. 4. 2009 až do dne 20. 4. 2023 vykonávané v České republice.
4. V souvislosti s výkonem zaměstnání žalobkyně v době od 1. 9. 1978 do 15. 8. 2008 u zaměstnavatelů se sídlem na území Slovenské republiky je podle žalované uvést, že nařízení 883/2004 spolu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 (dále jen „prováděcí nařízení“) jsou přímo závazné a bezprostředně aplikovatelné právní předpisy Společenství, jejichž cílem je zachovat nároky vyplývající z právních předpisů členského státu bez ohledu na pohyb oprávněné osoby napříč členskými státy a jsou pravidly Evropské unie koordinačními, nikoliv harmonizujícími. Znamená to tedy, že účelem koordinace je

vzájemná provázanost národních předpisů sociálních zabezpečení, přičemž tyto předpisy ponechává beze změn a musí navíc zaručit, že se doby pojištění získané v členském státu vezmou v úvahu pro splnění podmínek systému, který je určen jako příslušný. Harmonizace však změny národních předpisů sociálních zabezpečení zahrnuje. Rozdělením České a Slovenské Federativní republiky (dále jen „ČSFR“) podle recepčního zákona přešla práva a povinnosti plynoucí z právních norem ČSFR na Českou republiku. Obdobně postupovala i Slovenská republika. S ohledem na tento stav by mohla nastat situace, kdy by určitý subjekt požadoval plnění v obou státech, přičemž by vycházel ze stejného závazku, uplatňovaného právní normou v době existence ČSFR. Právě Smlouva měla zabránit dvojímu uplatnění nároku ve věcech sociálního zabezpečení. Pro jasnost a jednoduchost bylo nezbytné zvolit kritérium, které nebude mít diskriminační charakter, a poskytne možnost uplatnění nároků z doby existence federálního státu právě jen jednou. Tímto kolizním kritériem bylo zvoleno sídlo zaměstnavatelské organizace ke dni 31. 12. 1992 zakotvené v čl. 20 Smlouvy, který řeší rozdělení nákladů k uspokojení důchodových nároků za doby zabezpečení získané na území České a Slovenské Federativní republiky před 1. 1. 1993 mezi nástupnické státy, tj. který z nástupnických států ponese náklady na výplatu důchodů za předchozí doby zabezpečení (pojištění). Uvedený článek se od 1. 5. 2004 stal na základě přílohy II. Aktu o podmínkách přistoupení České republiky k Evropskému společenství součástí Nařízení 1408/71, a od 1. 5. 2010 je na základě přílohy 1 součástí nařízení 883/2004. Uvedené totiž znamená, že bez ohledu na to, že možnost použití úmluv o sociálním zabezpečení mezi členskými státy je uvedenými nařízeními vyloučena, některá ustanovení úmluv o sociálním zabezpečení uvedená v příloze III. posléze příloze 1, zůstávají v platnosti. Stávají se tedy součástí nařízení.

5. Podle žalované mezi účastníky není sporu o tom, že doba pojištění žalobkyně získaná do 31. 12. 1992, tj. před rozdělením ČSFR je považovaná za slovenskou dobu pojištění. Podle osobního listu důchodového pojištění ze dne 14. 5. 2024, což je chronologicky znázorněna získaná doba pojištění žalobkyně, byla žalobkyni zhodnocena doba pojištění od 1. 9. 1978 až do 31. 10. 2023. Tento osobní list důchodového pojištění je součástí prvoinstančního rozhodnutí žalované. Domáhá-li se žalobkyně přezkoumání zařazení a propočet odpracovaných dnů, neboť měla i dvě práce a pojištění platila, pak žalovaná opětovně poukazuje na výše zmíněný osobní list důchodového pojištění, který byl vypracován pro účely stanovení výše starobního důchodu, a který žalobkyně obdržela spolu s rozhodnutím žalované ze dne 15. 5. 2024, č. j. X. Chronologicky zobrazuje prokázaný profesní život žalobkyně, který vedla jak na území Slovenské republiky, tak na území České republiky. Byl vypracován na základě dostupné dokumentace, kterou měla žalovaná k dispozici. Žádnou další konkrétní dobu pojištění, kterou žalobkyně měla získat či získala na území Slovenské republiky a České republiky, nepotvrdil ani slovenský nositel pojištění, nezmiňuje se o ní ani žalobkyně a žalované rovněž známa není. Při pohledu na osobní list důchodového pojištění lze shledat, že žalobkyni nechybí téměř žádná doba pojištění. Nelze však současně přehlédnout dvě zásadní okolnosti negativně ovlivňující výši starobního důchodu žalobkyně, přiznaného podle ustanovení § 31 zdp, na který vznikl nárok podle českých právních předpisů. První okolností je skutečnost, že výše starobního důchodu, a to jak jeho procentní výměra, tak základní výměra, byly vypočteny rovněž v intencích ustanovení § 61 odst. 1 zdp, což znamená v poměru dob získaných v České republice k celkově získané době (tzv. „dílcí důchod“). Druhou okolností je skutečnost, že procentní výše starobního důchodu žalobkyně byla snížena za dobu 1 096 dnů odpovídající období od přiznání starobního důchodu podle ustanovení § 31 zdp do dosažení důchodového věku, tj. o 19,5 % výpočtového základu (25 017 Kč), což činí 4 878 Kč měsíčně.

6. Žalobu soud neshledal důvodnou.
7. Ze správního spisu vyplývá, že žalovaná dne 18. 1. 2024 oznámila žalobkyni, že podle potvrzení Úřadu práce ČR byla žalobkyně od 25. 9. 2023 do 31. 10. 2023 vedena v evidenci jako uchazečka o zaměstnání a byla jí poskytována podpora v nezaměstnanosti. Výplata starobního důchodu podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb. nenáleží do dosažení důchodového věku, pokud je poskytována podpora v nezaměstnanosti. Vzhledem k tomu nelze žalobkyni přiznat starobní důchod od 27. 9. 2023, jak uváděla v žádosti. Současně s účinností od 1. 10. 2023 platí, že pokud k přiznání důchodu dochází po 30. 9. 2023, do dosažení důchodového věku mohou chybět nejvýše 3 roky. Důchodového věku žalobkyně dosáhne (s přihlédnutím ke 2 dětem) 26. 12. 2026, tudíž nárok na starobní důchod by žalobkyni vznikl nejdříve 26. 12. 2023. Dále byla žalobkyně požádána o nové, sdělení, od kterého data žádá přiznání starobního důchodu. Z osobního listu
8. V podání ze dne 31. 1. 2024 žalobkyně uvedla, že žádá přiznání starobního důchodu od 26. 12. 2023.
9. Z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 15. 5. 2024 vyplývá, že žalobkyni byl od 26. 12. 2023 přiznán starobní důchod. Pro jeho výši byla žalobkyni započtena doba pojištění skládající se z 5.103 dní v českém důchodovém pojištění a z 11.049 dní ve slovenském důchodovém pojištění. Procentní výměra ke dni vzniku nároku na důchod za 44 roků pojištění byla snížena o 19,5 % z výpočtového základu s ohledem na 1.096 dnů do dosažení důchodového věku. Připočteno bylo výchovné na 2 děti. Správní orgán prvního stupně poukázal na čl. II bodu 3 zákona č. 270/2023 Sb., podle něhož se procentní výměra starobních důchodů přiznaných podle § 31 zákona o důchodovém pojištění v období od 1. 10. 2023 do 31. 12. 2023 nezvyšuje podle § 37 odst. 15 ve spojení s 67ca odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění do 30. 9. 2023. Z osobního listu důchodového pojištění žalobkyně vyplývá, že byla zohledněna doba od 1. 9. 1978 do 31. 10. 2023, kdy žalobkyně pobírala podporu jako uchazečka o zaměstnání (od 25. 9. 2023).
10. V žalobou napadeném rozhodnutí žalovaná shrnula, že výše starobního důchodu byla stanovena správně v souladu se zdp a nařízením č. 883/2004. Bylo započteno celkem více než 44 roků doby důchodového pojištění, a to již od 1. 9. 1978 až do 31. 10. 2023. Dobu pojištění po požadovaném datu přiznání důchodu nelze započítat pro ve výši důchodu k datu jeho přiznání. Více než dvě třetiny dob pojištění žalobkyně jsou však slovenské doby, proto byl žalobkyni přiznán dle článku 52 odst. 1 písm. b) nařízení č. 883/2004 pouze dílčí český důchod, který odpovídá necelé třetině důchodu, který by náležel, pokud by všechny doby pojištění byly české. Za více než dvě třetiny dob důchodového pojištění by žalobkyni měl náležet slovenský důchod. Přiznaný starobní důchod je navíc krácen o 19,5 % výpočtového základu, protože je přiznáván 3 roky před dosažením důchodového věku.
11. Žalobkyně v žalobě zastává názor, že výpočet výše starobního důchodu je nesprávný, neboť výsledná částka je příliš nízká. Domnívá, že jí nebyla započtena celá doba pojištění. Které doby zaměstnání podle žalobkyně nebyly zohledněny, však žalobkyně konkrétně neuvádí.
12. K této žalobní námitce soud uvádí, že ji neshledal důvodnou. Dle názoru soudu postup správních orgánů v dané věci je přezkoumatelný, logický a v souladu se zákonem. Z výše shrnutého obsahu prvostupňového rozhodnutí správního orgánu je zřejmé, že žalobkyni byla zohledněna při výpočtu starobního důchodu celá doba pojištění až do 31. 10. 2023. To vyplývá z osobního listu důchodového pojištění, který je součástí rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

13. Žalobkyni proto, že větší část z celkové doby pojištění pracovala na Slovensku a teprve od roku 2008 v České republice, byl přiznán pouze tzv. dílčí důchod za českou dobu pojištění, tj. od roku 2008. Jedná se tak o důchod pouze za dobu 16 let, když za období dalších 30 let žalobkyni náleží důchod podle slovenských předpisů.
14. Přiznaný dílčí důchod byl žalobkyni navíc krácen z toho důvodu, že žalobkyni do dosažení důchodového věku chyběly 3 roky, a to podle rozhodnutí o 19,5 %. Naopak bylo zohledněno výchovné na 2 děti.
15. K námitce žalobkyně, že jí nebyl započten rok 2024, žalovaná správně v napadeném rozhodnutí uvedla, že nebylo možné zohlednit dobu po datu, k němuž byl přiznán starobní důchod, tedy po 26.12. 2023.
16. Negativní vliv na výši starobního důchodu žalobkyně nepochybně má i okolnost, že k datu vzniku nároku na něj (26. 12. 2023) byl v platnosti čl. II bodu 3 zákona č. 270/2023 Sb., podle něhož se nezvyšuje procentní výměra starobních důchodů přiznaných podle § 31 zákona o důchodovém pojištění v období od 1. 10. 2023 do 31. 12. 2023 nezvyšuje podle § 37 odst. 15 ve spojení s 67ca odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění do 30. 9. 2023. Žalobkyně v doplnění žaloby sice uvedla, že požádala o starobní důchod dne 27. 9. 2023, ale z výše popsaného postupu správního orgánu vyplývá, že dne 18. 1. 2024 požádal žalobkyni o sdělení, ke kterému datu požaduje přiznat starobní důchod. Žalobkyně totiž v den podání žádosti dne 27. 9. 2023 pobírala podporu v nezaměstnanosti, a přiznání důchodu k tomu datu proto nebylo možné. Žalobkyně tak dne 31. 1. 2024 upravila svou žádost v tom směru, že požádala o starobní důchod teprve k 26. 12. 2023. Cit čl. II bod. 3. přechodného ust. zákona č. 270/2023 Sb., o nezvýšení procentní výměry důchodu, je proto plně aplikovatelný na daný případ.
17. Soud na podkladě těchto zjištění dospěl k závěru, že žalobkyni byla zohledněna celá doba pojištění správným způsobem a provedený výpočet předčasného dílčího starobního důchodu je v souladu se zákonem.
18. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.
19. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měla právo žalovaná, jež měla ve věci plný úspěch. Žalované však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadovala jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 1. listopadu 2024

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.